УДК 338.242(477)

НЕБЕЗПЕКА ПАНДЕМІЇ COVID-19 ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Маслій Олександра Анатоліївна
к.е.н., доцент
Іванюк Богдан Михайлович
аспірант
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
м. Полтава, Україна

Анотація: у статті розглянуто особливості впливу пандемії COVID-19 на світову економіку, національну економіку та безпеку та деталізовано, що саме інформація (дезінформація) в кіберінформаційному просторі стала найважливішим ресурсом та основною миттєвою, рушійною силою. Наголошено на значенні інформаційних ресурсів у житті суспільства й ролі інформаційної безпеки у забезпеченні національних інтересів будь-якої держави.

Ключові слова: економічна безпека бізнесу, пандемія COVID-19, бізнес-середовище.

У 2020 році однією із головних умов формування економічного розвитку та бізнес-середовища виявилася небезпека розповсюдження пандемії COVID-19. У відповідь на пандемію COVID-19 відбулись суттєві зміни у життєдіяльності багатьох держав світу, у тому числі і в Україні.

Проте МВФ і ВООЗ закликають уряди не робити економіку пріоритетом. «Зараз країни стикаються з необхідністю стримувати поширення вірусу ціною зупинки свого суспільного життя і економіки. Але вибір, що рятувати: життя людей чи економіку, – це хибна дилема, оскільки утримання вірусу під контролем і є необхідною умовою для збереження засобів до існування», –

йдеться у статті глави МВФ Кристаліни Георгієвої і гендиректора ВООЗ Тедроса Аданома Гебреїсуса [1].

Бізнес в Україні має критичне зниження попиту та втрату ринків збуту, втрату традиційних ланцюгів постачання, брак робочої сили, погіршення фінансового стану підприємств, збільшення дебіторської та кредиторської заборгованості, нестача обігових коштів, збільшення кількості випадків рейдерства.

Досвід європейських країн з подолання наслідків економічної кризи, спричиненої пандемією COVID-19, свідчить що насамперед уряди намагаються підтримати працівників, які втратили роботу, та частково компенсувати виплати

зарплат під час вимушеного карантину. Макроекономічна політика фокусується переважно на таких заходах, як збільшення державних витрат на охорону здоров'я, податкові пільги та канікули, зниження податків, введення тимчасового універсального доходу для домогосподарств; грошові дотації фірмам, зниження процентних ставок, придбання центробанками довгострокових державних облігацій та лояльні схеми кредитування. Для цього започатковують різноманітні програми для бізнесу із забезпечення компаній достатніми грошовими потоками передусім для оплати праці найманих працівників та послуг постачальників. При цьому державну допомогу спрямовують насамперед туди, де позитивний ефект від неї для економіки буде найбільшим [2; 3].

Для підвищення рівня економічної безпеки бізнесу необхідна державна підтримка, економічний зміст якої полягає у створенні та впровадженні державних програм розвитку суб'єктів підприємництва за такими напрямками, як науково-технічний прогрес, фінансове, кадрове, ресурсне забезпечення, тощо.

Перш ніж розглянути методи державної підтримки бізнесу, треба визначити, що фінансова підтримка надається під затверджені проекти

використання коштів, бізнес-плани та проекти санації суб'єктів підприємництва.

Державна підтримка бізнесу може здійснюватися у формі безпосередньої фінансової підтримки, яка має дві форми прояву: прямі та непрямі методи фінансової підтримки.

В умовах пандемії державна підтримка суб'єктів підприємництва повинна здійснюватися за такими напрямами: удосконалення нормативно-правової бази розвитку підприємництва; запровадження спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності; фінансово-кредитна підтримка; фінансова підтримка інноваційних проектів; створення бізнес-центрів, консультативних та інформаційних систем; удосконалення системи підготовки та перепідготовки кадрів; створення сприятливих умов для залучення до здійснення підприємницької діяльності.

Водночас бізнесу також варто застосовувати своєчасно заходи антикризового фінансового управління, який передбачає:

1. Здійснення постійного моніторингу фінансового стану підприємства з метою раннього виявлення ознак фінансової кризи.
2. Розробка системи профілактичних засобів із запобігання фінансовій кризі при діагностуванні передкризового фінансового стану підприємства
3. Ідентифікація параметрів фінансової кризи при діагностиці її настання.
4. Дослідження факторів, що зумовили виникнення кризи підприємства і генерують загрозу її подальшого поглиблення.
5. Оцінка потенційних фінансових можливостей підприємства щодо подолання фінансової кризи.
6. Вибір напрямків механізмів фінансової стабілізації підприємства, адекватних масштабам його кризового фінансового стану.
7. Розробка та реалізація комплексної програми виходу підприємства з фінансової кризи.

8. Контроль реалізації програми виходу підприємства з фінансової кризи.

9. Розробка та реалізація заходів з усунення підприємства негативних наслідків фінансової кризи [7].

Таким чином, антикризове управління бізнесом являє собою, постійно організоване управління, в основу якого покладена система методів, принципів розробки та реалізації специфічних управлінських рішень, що приймаються відокремленим суб'єктом в умовах суттєвих ресурсних та часових обмежень, підвищеного ризику, фінансових та інтелектуальних витрат для відновлення життєздатності та недопущення ліквідації. Антикризове управління повинно здійснюватись не тільки в період пандемії, а і у період її зародження та розгортання.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Georgieva K., Ghebreyesus T.A. Some say there is a trade-off: save lives or save jobs — this is a false dilemma. *The Telegraph*. 20 April 2020. https://www.telegraph.co.uk/global-health/science-andisease/protectingealthandliveliho-odsgo-hand-in-hand-cannot-save/

2. Вплив COVID-19 та карантинних обмежень на економіку України. Кабінетне дослідження [Електронний ресурс]. – ГО «Центр прикладних досліджень», 2020. – Режим доступу: https://www.kas.de/documents/270026/8703904/+2020.pdf/b7398098-a602-524d-7f88-6189058f69d3

3. Горбулін В.П. Національна безпека України: фокус пріоритетів в умовах пандемії / В.П. Горбулін, Ю.Г. Даник // Наука і суспільство. – Вісн. НАН України, 2020, № 5.

4. Звіт про фінансову стабільність / Національний банк України, червень 2020 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2020-H1.pdf?v=4

5. Державний центр зайнятості. Аналітична та статистична інформація [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.dcz.gov.ua/analitics/68

6. Digital 2020. Global Overview Report [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://wearesocial.com/blog/2020/01/digital-2020-3-8-billion-people-use-social-media#

7. Onyshchenko S. The Impact of External Threats to the Economic Security of the Business / S. Onyshchenko, O. Maslii, B. Ivanyuk // Development and Strategic Management of Economic System: Collection of scientific articles. – Atlantis Press, Paris, France, 2019.